

PRENUMERATA WYNOŚI:
 w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
 z odroczaniem do domu . . . 3 zł. —
 Na prowincji : przesyłka
 pocztową . . . . . 3 zł. 50 gr.
 Zagranicą . . . . . 6 zł. —
 Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
 stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
 Nekrologi gr. 10, zwyczajnie gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
 Kalisz, Al. Oświeceni 1. Tel. 36 91.
 Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr 102 (8330)

Środa, dnia 5 maja 1926 r.

Rok XXXIV.

SALA TOW. MUZYCZNEGO, Parkowa 3.

We wtorek 4 maja, o godz. 8.30 wiecz.

2-gi RECITAL SKRZYPCOWY

PROF. MICHAŁA ERDENKO

W programie między
innymi:
Paganini—Taniec Czarow-
nic, Koncert Mendelszona,
Tartini—Le trille du Diable
Kol-Nidrei i inne.

Przy fortepianie:
E. GORDZIAŁKOWSKA - ERDENKO.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni W. P. Mayera
od 5 zł. do 1 zł. 50 gr.

Szczegóły
w programach.

542

Sytuacja strajkowa w Anglii.

LONDYN, 4. Został ogłoszony tu przez króla stan wyjątkowy z powodu zamierzonego przez robotników strajku generalnego. Wczoraj na ulicach Londynu rozlepiono urzędowe ogłoszenia, skierowane przeciwko drobnym sklepikarzom spożywczym, podnoszącym ceny artykułów żywnościowych. Wczoraj Baldwin prowadził długie pertraktacje z przywódcą strejkujących robotników Thomasem oraz Lloyd Georgem, które nie przyniosły dodatniego wyniku.

LONDYN, 4. Strejkujący postanowili, ażeby mleko dla niemowląt zostało w dostatecznej mie-

rze do Londynu dostarczane. Rząd obawiając się strajku kolejowego organizuje na wielką skalę komunikację automobilową i aeroplanową. Wczoraj wielkie parowce transatlantyckie, z powodu braku węgla nie wyruszyły w dalszą drogę. Popołudniu król opuścił Winschor i udał się pospiesznie do swojego zanku w Londynie, gdzie się natychmiast zebrała tajna rada koronna. Poczta i telegraf dotychczas funkcjonują. Przywódcy robotników kładą nacisk, ażeby zatargiem pomiędzy właścicielami kopalń a górnikami zajął się parlament, grożąc w przeciwnym razie strajkiem generalnym.

Otwarcie Targu Poznańskiego.

POZNAN, 4 maja.

W niedzielę, dnia 2 maja o godzinie 9 i pół prezydent miasta Ratajski na sali restauracyjnej gmachu administracyjnego Targu powitał przybyłych na Targ przedstawicieli Rządu w osobach pp.: ministra przemysłu i handlu Osieckiego, ministra sprawiedliwości dr. Piechóckiego i wice-ministra Doleżala, posłów i konsulów państw obcych, posłów do Sejmu i Senatu, przedstawicieli miejscowych władz państwowych i samorządowych oraz reprezentantów prasy. Mówca w szczególności wyraził wdzięczność min. spraw zagr. Skrzyńskiego za to, że w umysłowości zagranicy, usiłuje ugruntować przekonanie o pokojowej polityce Polski i jej dążeniach do gospodarczej współpracy z innymi narodami. Po streszczeniu przemówienia w języku francuskim prezydent Ratajski odczytał telegram premiera Skrzyńskiego, który z powodu nieawna pracy nie mógł być obecnym na otwarciu Targów oraz min. Skarbu Zdziechowskiego, życząc Targowi najlepszego powodzenia.

Następnie przemawiał dyrektor Targu p. Krzyżankiewicz podkreślając, że Targi poznańskie zdobywają sobie coraz więcej uznania w kraju i zagranicą. Liczba wystawców zagranicznych wzrosła poważnie a firmy krajowe, które dzisiaj przybyły na Targ, to firmy o silnych podstawach, które zwycięsko przetrwały i przetrwają ciężki kryzys gospodarczy jaki obecnie przechodzi Polska. — Targi poznańskie mają być pokazem wytwórczo-

ści i sprawności organizacyjnej kraju, otwierając przemysłowi rodzinnemu nowe możliwości zbytu i w ten sposób przyczyniając się do złagodzenia bezrobocia.

Jako ostatni przemawiał minister handlu i przemysłu Osiecki, charakteryzując politykę przemysłową rządu, podkreślając, że nie widzi powodu do rozdziewki między przemysłem a rolnictwem. Mówca wyraził uznanie Poznaniowi za jego starania około przemysłu i handlu, podkreślając ważność położenie Poznania jako punktu tranzytowego na szlaku handlowym między wschodem a zachodem i naszym okręgiem przemysłowym na Górnym Śląskiem a morzem.

Następnie udali się goście z ministrem Osieckim na czele, który dokonał uroczystego otwarcia Targu przez przecięcie wstęgi, na terytorium Targu, po którym opróżdzał ich dyr. Krzyżankiewicz.

Tegoroczny Targ prezentuje się na zewnątrz bardzo korzystnie, głównie dzięki wzniesieniu nowych budowli, jak pałacu targowego, gmachu administracyjnego oraz okazałemu portalowi z dwoma pilonami; nowem okazałem oplotowaniem oraz ulepszenie i upiększenie terenu Targu nadając całości wręcz uroczego wyglądu. Organizacja Targu zyskała bardzo znacznie na sprawności, rozmieszczenie eksponatów jest racjonalne i celowe.

odbyciu wiecu i uchwaleniu rezolucji, pociągnęli w pochodzie ze sztandarami przed magistrat.

Policja, skupiona przed magistratem, wezwwała tłum do rozejścia się. Gdy wezwania nie posłuchano, policja użyła broni. Od strzałów padł 1 zabity, 14 osób jest rannych.

W Nowym Dworze komuniści usiłowali wtargnąć do magistratu.

Wyrok w aferze poborowej.

WARSZAWA, 4. W sobotę 1 maja zapadł wyrok następujący w procesie o nadużycia poborowe:

Oskarżony Fuks został skazany na 4 lata do mu poprawy z zaliczeniem aresztu prewencyjnego; b. sierżant Lisiecki został skazany na 1 rok

Walki pomiędzy P. P. S. i komunistami na ul. Warszawy.

WARSZAWA, 4. W sobotę w Warszawie jako w dniu 1 maja odbył się pochód P. P. S. Żywioły komunistyczne chcąc wywołać awantury obrzuciły w kilku miejscach milicję P. P. S. kamieniami przyczem wywiali się walki na laski, a później na rewolwery. Zabity jest jeden agent policji oraz 3 manifestantów, pozatem jest rannych przeszło 30 osób. Policja broni palnej nieużywała rozpraszając tłumy gazami łzawiącymi.

Krwawe demonstracje w Nowym Dworze.

11.30 NOWY DWÓR, 4. W sobotę 1 maja o godz. przed południem komuniści miejscowi po

Lekarz - D-ta Henryk SOLNIK

Wrocławska 20, dom Oppenheima.
ZASTĘPCZO PRZYJMUJE

Lekarz - D-ta Józef ROTMAN

(z WARSZAWY).

Laboratorium sztucznych zębów,
roboty pierwszorzędne po cenach
b. przystępnych.

Godziny przyjęć: od 9—1 i od 4—7.

Wypzedaż kapeluszy

po cenach niskich

MAGAZYN MÓD

BEKEROWEJ

Rzeźnicza 2, I piętro.

więzienia, pozatem dwaj poborowi: Pinczewski na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary, ponieważ przyznał się i pomógł do wykrycia nadużyć, oraz Ukiert na 1 rok więzienia z zaliczeniem prewencyjnego więzienia, wobec czego sąd uznał karę za odbytą.

Lekarze: Zapłotyński, Szarecki i Jankowski, jak również wszyscy pozostali poborowi zostali uniewinnieni.

Wiadomości meteorologiczne.

WROCŁAW, 4. Wczoraj w całej Europie nastąpiło silne ochłodzenie temperatury, któremu towarzyszyły obfite opady deszczowe dochodzące w niektórych miejscowościach do 31 m. m. Pogoda chłodna z opadami deszczowymi zapowiada się na dni najbliższe, przyczem przymrozki nawet nocne są wykluczone. W górach możliwy śnieg i lekkie przymrozki.

Wysiłki twórcze nad polskim morzem.

Jak przedstawia się sprawa budowy portu w Gdyni? — Perspektywa przyszłości. — Rozbudowa portu morskiego w Teżewie. — Początki marynarki handlowej. — Warunki rozwoju ruchu okrętowego wzdłuż wybrzeża.

(Od naszego korespondenta pomorskiego).

Grudziądz w kwietniu.

Pocieszającym faktem jest, że myśl i świadomość, iż bez morza, bez polityki morskiej nie będzie nigdy wielkiego i silnego państwa polskiego, kielkuje coraz silniej wśród społeczeństwa i sfer rządzących. Wyrazem tego są te tytaniczne wysiłki, jakie nie tylko na Pomorzu, ale i w całym kraju czyni się w kierunku opanowania z własnego brzo gu dalekich oceanów, w kierunku tworzenia floty handlowej i pasażerskiej, jak również i w kierunku jak najprędszego ukończenia budowy portu w Gdyni.

Ostatnia ta sprawa utknęła co prawda trochę ze względu na toczące się rokowania między rządem a konsorcjum polsko-francuskim, które buduje port. Kontrakt dotychczasowy, ulegnie bowiem pewnej zmianie. Z tego też powodu prace nad budową portu w Gdyni straciły trochę na intensywności. Jednakże z chwilą podpisania nowej umowy wspomniane roboty znowu podjęte zostaną z całym rozmachem i energią, tembardziej, że rząd zdecydowany jest i nadal utrzymać kredyty na budowę portu w dotychczasowych rozmiarach.

Obecnie pracuje w Gdyni około 100 robotników, z których część zajęta jest przy budowie mola południowego, inni znów murują podstawę dla kranów na wybrzeżu. Wielkie krany, do lado-

wania węgla, zamówione przez Min. Przemysłu i Handlu w fabrykach śląskich są już gotowe i w najbliższym czasie zostaną rozmieszczone na wybrzeżu. Z chwilą, gdy będzie można puścić je w ruch, zdolność przepustowa portu gdyńskiego wzrośnie do 130 tysięcy ton miesięcznie.

Z chwilą zupełnego ukończenia robót, co nastąpi prawdopodobnie w roku 1930, port w Gdyni służyć będzie zarówno dla handlu morskiego, jak i dla ruchu pasażerskiego. Posiadać on będzie specjalne przystanie pasażerskie, oraz urządzenia dla ruchu transatlantyckiego i ruchu pasażerskiego przybrzeżnego. Obecnie wozi się z Gdyni jedynie emigrantów i robotników do Francji.

Kompetentne sfery nie zapominają również o rozbudowie portu w Tczewie. Przedewszystkiem w najbliższym już czasie podjęte zostaną starania Min. Robót Publicznych prace nad pogłębieniem dna Wisły między Tczewem a Wisłoujściem do tego stopnia, aby można było jechać nią statkami o pojemności przynajmniej 1200 tonn. Podniosłoby to nadzwyczajnie zdolność przepustową portu w Tczewie. Podjęte będą również prace około usprawnienia naładunku węgla w porcie tczewskim. Obecnie ładowanie odbywa się przy pomocy tańczek, w najkrótszym zaś czasie stanąć tam mają wciągi elektryczne.

Niedawno odbyło się w Warszawie bardzo poważne, niemal decydujące posiedzenie „Konwencji węglowej Zagłębia Dąbrowskiego” z przedstawicielami rządu w sprawie urządzenia portu morskiego w Tczewie podług najnowszych wymagań technicznych. Dodać jeszcze należy, że z Tczewa odchodzi już statki z węglem, przeznaczonym dla Danii.

Budując własne porty starać się przedewszystkiem należy o utworzenie polskiej marynarki han-

dlowej. Wszelkie zamierzenia w tym kierunku ze strony rządu napotykają na poważne trudności finansowe skarbu państwa. Rząd pragnąc zachęcić przejawy inicjatywy prywatnej w tym kierunku, opracował uchwaloną przez sejm ustawę o popieraniu polskiej żeglugi morskiej, jednakże, jak dotychczas wyniki poczynił w tym kierunku są więcej niż nikłe. Wymienić można najwyższej Polskie Tow. Akcyjne Żegluga Morskiej „Sarmacja” które posiada narazie dwa statki a mianowicie „Wawel” (1000 tonn) i „Wisła” — 830 tonn. Tow. „Sarmacja” prowadzi obecnie pertraktacje w sprawie nabycia okrętu „Warszawa”, który służyć emigracji, byłby trzecim, a zarazem największym okrętem Towarzystwa.

O ile chodzi o ruch okrętowy pasażerski na naszym wybrzeżu, to ma on wyłącznie charakter turystyczny i odbywa się pomiędzy Gdańskiem, Sopotami, Gdynią a Helem. Wzmocnienie tego ruchu w szerszym znaczeniu ewent. korzyści państwowych przyjdzie z chwilą rozbudowy naszych uzdrowisk morskich i rozbudowy Gdyni jako miasta portowego. Szereg inwestycji planowanych przez rząd na wybrzeżu, w miarę możliwości finansowych, czy to w kierunku rozbudowy już istniejących małych przystani przy osadach rybackich na Helu czy też budowy nowych jak np. w Jasłarni i w Borze, wszystkie nowe punkty dla ruchu lokalnego pasażerskiego i turystycznego.

Jak widzimy więc, wszystkie te plany, jak i czynione już wysiłki noszą charakter utrwalenia naszego panowania nad polskim morzem. I słusznie, bo tam na jasnym bursztynowym brzegu Bałtyku naród nasz w swoim i przyszłych pokoleń interesie założyć musi podwaliny potęgi mocarstwa wej Rzeczypospolitej Polskiej.

B. B.

Brak pieniędzy — za dużo pieniędzy.

Na brak pieniędzy uskarża się dziś każdy przeciętny obywatel Łotwy i Polski i wielu innych krajów, dlatego krótkie omówienie sytuacji pieniężnej na Łotwie nie będzie bez pożytku i dla czytelnika polskiego.

W czasach inflacji każdy obywatel śledził uważnie za wszystkim, co odnosiło się do emisji banknotów wzruszało go każde nowe puszczanie w ruch maszyny drukarskiej i stałe wyrażał przeświadczenie, że w obiegu znajduje się zbyt dużo pieniędzy.

Jak tę opinię: „zbyt dużo pieniędzy” i „brak pieniędzy” dadzą się wyrazić liczbowo, jeśli idzie o stosunki łotewskie.

W okresie inflacji w obiegu znajdowała się suma, przedstawiająca wartość 48 milionów latów, w chwili zaś obecnej w obiegu znajduje się 86 milionów latów, to znaczy, że suma ta wzrosła o 79 proc. gdy ładność wzrosła równocześnie tylko o 25 proc. a więc bezwzględny wzrost ilości pieniędzy w obiegu wyraża się liczbą 54 proc.

Gdzież więc podziela się ta ilość pieniędzy, że będąc większą niż w okresie inflacji, wywołuje wrażenie, że jest mniejsza?

Główną rolę odgrywają tu trzy okoliczności: 1) teauryzowanie pieniędzy, 2) zwiększenie się ilości gotówki w Kasach bankowych i 3) wzrost cen. Odnosząc punktu pierwszego to bezsprzecznie znaczna część wypuszczonych do obiegu monet srebrnych została schowana przez ludność at specjalnie przez właścicieli, dla którego pieniądź srebrny ma specjalną siłę przyciągającą. Co najmniej 50 proc. tych pieniędzy jest unie ruchomione i są one w ten sposób stracone dla obrotu. Jeżeli chodzi o zwiększenie gotówki w kasach banków — to można powiedzieć, że wzrost obrotu wekslowego wywołał potrzebę powiększenia leżącej gotówki w bankach. Można powiększenie to za ostatnie dwa lata śmiało określić liczbą 50 proc. Wobec braku clearing-house'ów i mało rozwiniętego obrotu czekowego, banki by uniknąć wszelkich trudności muszą trzymać w kasach dużą ilość gotówki.

Jednocześnie jednakże wzrost obrotu wekslowego był jednym z głównych powodów zwiększenia się drożyzny t. zn. obniżenia nabywczej siły pieniądza, co także jakościowo oznacza zmniejszenie się ilości pieniędzy. Obrót wekslowy spowodował słabszy wzrost siły nabywczej ludności, czego konsekwencją było podwyższenie cen wszelkich towarów. Cena towaru wyrażona w pieniądzu podniosła się, a w związku z tem ilość pieniędzy znajdujących się w obiegu okazała się niedostateczną dla całego obrotu gospodarczego.

Inflacja kredytowa w wyniku końcowym miała takie same następstwo co i inflacja pieniężna. Weksel stał się złym surogatem pieniądza w szerokim znaczeniu tego słowa.

W ten sposób na Łotwie w obrocie znajduje się zbyt wielka ilość surogatów pieniądza. To nazwać trzeba inflacją. Obywatel woła, że nie-

ma pieniędzy. I nie ma on racji jeśli chodzi o znaczenie ilościowe. Należy określić to, że jest zbyt wiele pieniędzy w obiegu, jeśli chodzi o gatunkowe znaczenie obywatel ma rację. Zbyt dużo jest na Łotwie surogatów pieniądza, które wypierają z obrotu pieniądze rzeczywiste.

pisarza), Dr. Adolf Czajkowski (bibliotekarz) oraz Dr. Mieczysław Cichocki (skarbnik)

W roku 1925 Kaliskie Towarzystwo Lekarskie odbyło 9 zebrań naukowych i 1 doroczne. Wygłoszono w tym czasie 9 referatów i 25 komunikatów z demonstracjami chorych i pokazami preparatów.

Najbliższe naukowe zebranie Towarzystwa odbędzie się we wtorek dnia 4 maja o godz. 8-ej wiecz. w gmachu Szpitala św. Trójcy.

— **Ciągnięcie premjówkl dolarowej.** Dnia 1 maja odbyło się ciągnięcie 5 procentowej premjowej pożyczki dolarowej serji II.

Premja 8000 dolarów padła na nr. 629066; premja 3000 dolarów padła na nr. 99032. Po 1000 dolarów padło na nr. 858859, 424874, 535521, 220006, 183219, po 500 dolarów padło na nrr.: 777422, 090001, 54249, 56031, 963937, 937977, 504337, 172979, 435594, 647416; po 100 dolarów padło na nrr.: 186408, 209595, 846852, 071634, 030182, 041539, 771020, 897585, 929307, 23670, 447093, 200952, 93683, 65844, 790719, 742508, 435637, 899916, 717360, 767814, 334977, 252322, 957753, 794292, 237020, 998872, 805337, 114807, 61019, 259817, 17755, 328756, 708203, 700190, 236446, 572150, 948952, 937881, 11005, 89477.

— **Nieutrudniać ruchu na drogach publicznych.** Wojewoda Darowski zwrócił się do wszystkich starostów województwa łódzkiego z okólnikiem w sprawie ochrony bezpieczeństwa i porządku na drogach publicznych.

W okólniku wskazano na obowiązek ścisłego przestrzegania przepisów, zabraniających tamowania lub utrudniania ruchu na drogach publicznych. Każda przeszkoda lub utrudnienie w ruchu z rozmysłu, z braku ostrożności lub niedbalstwa stanowi karne wykroczenie.

Do przeszkód w ruchu zalicza się również wykonywanie obok drogi czynności, które utrudniają mogą ruch oraz układanie dużych kamieni, rozbitych butelek, starego żelaza i innych przedmiotów dziurawiących gumy, obrzucanie ziemią i kamieniami jadących, rozmyślnie nieusuwanie się z drogi przed samochodami i t. d.

Za nieprzestrzeganie powyższych przepisów grożą winnym surowe kary.

— **Czyje narzędzia?** W dniu 22.IV r. b. znaleziono wieczorem na Placu Kilińskiego następujące narzędzia: 1 lewator, 1 klucz i 1 młotek. Wym. narzędzia są do odebrania w tut. Komisarjacie.

— **Czyje naboje?** W dniu 24.IV rb. przed południem przejeżdżający samochód z Kalisza do Ostrowa na szosie Szczypiorskiej zgubił 90 sztuk naboji do fuzji firmy „Pocisk”, kal. 16. Naboje są do odebrania w kancelarii Posterunku Policyjnego w Szczypiornie.

— **Syn okradł matkę z pierza.** Borkowska Józefa zam. Wiejska № 13, zameldowała w policji o kradzieży pierza wartości 40 zł. Kradzieży dokonał syn jej Borkowski Antoni.

— **Drobne kradzieże.** P. Trojanowski Włodzimierz Górna 2, zameldował w komisariacie o kradzieży bielizny. Sprawca kradzieży Tarosin Nikodem 3-krotnie karany, został przez policję ujęty.

P. Ludwińska Marja zam. Stawiszyńska 7, zameldowała w policji o kradzieży garderoby wartości 18 zł. Dochodzenie prowadzi pol. państwowa.

— **Ujęcie kieszonkowca.** Józefiak Marja zam. w Ostrowie przy Nowym-Rynku 16, zameldowała w komisariacie policji o kradzieży 50 złotych. Sprawca kradzieży niejaki Józef Zieliński został przez policję schwytany i osadzony w areszcie do dyspozycji pana Sędziego Śledczego na miasto Kalisz.

— **Kradzież roweru.** P. Stieberowi Michałowi zam. przy ul. Warszawskiej 5, skradziono rower, przestępca został przez policję ujawniony.

— **Kradzież syfonów.** P. Woźniakowi Marcinowi zam. przy ul. Nowo-Kolejowej, skradziono 11 syfonów. Złodzieje skradli syfony, włamawszy się do budki z wodą sodową. Energiczne dochodzenie w tej sprawie prowadzi urząd śledczy.

— **Kradzież produktów spożywczych.** P. Kostrzewa Józef, zamieszkały przy ul. Tureckiej 21, zameldował w komisariacie o kradzieży na jego szkodę artykułów spożywczych na ogólną sumę 211 złotych. Jak ustalono sprawcy włamali się do sklepu p. K. przez piwnicę.

— **Podrzutek.** Nowak Katarzyna zamiesz. przy ul. Fabrycznej 7, znalazła porzucone dziecko 15 miesięczne płci żeńskiej. N. odniosła znalezione dziecko do komisariatu gdzie ustalono, że matką dziecka jest Regina Sujka, której jednak nie zdołała policja odnaleźć, gdyż prawdopodobnie zbiegła.

— **Ujęcie rabusia.** Znów notujemy wypadek grabieży, w biały dzień, dokonanej w naszym mieście. Naszczęście rabus, jak zresztą zwykle bywa, został przez policję ujęty i osadzony na dobrze zasłużonych rekolekcjach. Oto Pagowski

KRONIKA

<div>4</div> <div>MAJ</div>	<div>WTOREK</div> <div>Florjana M., Moniki Wd.</div> <div>W. słońca g. 4 m. 02. Z. g. 7 m. 04.</div> <div>☀ W. g. 1 m. 29 pn. Z. g. 9 m. 28 r.</div>
-----------------------------	--

— **Święto 3 maja w Kaliszu.** Zgodnie z ogłoszonym programem o godzinie 8 i ½ zaczęły się gromadzić na Nowym Rynku oddziały wojska, korporacje, stowarzyszenia oraz cechy. O godzinie 9-ej przybyli przedstawiciele władz rządowych i wojska, poczem zaczęła się Msza polowa, którą celebrował miejscowy kapelan garnizonowy. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. Smietanko. O godzinie 10 i ½ odbyła się rewja wojskowa na Starym Rynku, poczem defilowały oddziały P. W. oraz Straż Ogniowa, K. T. C. i K. T. W. Dzięki nadzwyczaj taktownemu i umiejętnemu zachowaniu się policji nigdzie ład i ogólna harmonja nie zostały zakłócone. Po południu odbyły się zawody sportowe w Nowym Parku o których wyniku z braku miejsca, podamy w jutrzejszym numerze.

— **Ostatnia posługa.** W poniedziałek o godz. 6-ej p. p. odbył się pogrzeb s. p. Jadwigi z Hr. Chomętowskich Lubińskiej. Zmarła była matką żony zasłużonego w naszym mieście działacza społecznego p. Jankowskiego.

— **Pierwszy maja w Kaliszu** miał przebieg nadzwyczaj spokojny. P. P. S. przy udziale Związków Zawodowych urządziło pochod, który jednakże był w porównaniu z latami ubiegłymi nie zbyt liczny. Komuniści żadnych pochodów nie urządzali. Praca po większej części szła normalnie. Sklepy i warsztaty rzemieślnicze wszystkie pracowały.

W Warszawie wskutek starcia komunistów z pepesowcami nastąpiły godne pożałowania wypadki. Zabito siedem osób i raniono z górą dwadzieścia, przeważnie z pośród klasy robotniczej. Z innych miast również dochodzą wieści o spokojnych przebiegach pochodów pierwszomajowych, z wyjątkiem Nowego Dworu, gdzie komuniści chcieli urządzić coś w rodzaju wypadków kaliskich, lecz im się to nie udało, oraz Lublina i Wilna, gdzie wystąpili przeciwko pochodom żywiły prawicowe.

— **Z Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego.** Kaliskie Towarzystwo Lekarskie na dorocznym zebraniu, odbytem w dniu 31 marca r. b., dokonało wyboru Zarządu, w skład którego weszli: Dr. Bronisław Koszutski (przewodniczący) Dr. Eugeniusz Piestrzyński (zast. przewodniczący) Dr. Franciszek Sulikowski (pisarz), Dr. Leon Müller (zast.

Walenty widząc w ręku u Groblewicz Jadwigi zamieszkałej w Zdunach pow. krotoszyńskiego sto złotych, wydarł jej z ręki i korzystając z tłoku panującego na Nowym Rynku chciał zbiedz. Mianem się udał i B. został odtransportowany na „górkę“.

— **Majowy zeszyt „Przeglądu Politycznego“** daje niezmiernie aktualny i bogaty materiał, odnoszący się do roli czynników gospodarczych w polityce światowej. Całokształtowi tego zagadnienia poświęcone są dwa znakomite artykuły p. Henryka Tennenbauma, b. dyrektora departamentu handlu zagranicznego, i p. Władysława Grabskiego, b. prezydenta ministrów i ministra skarbu. Rolę Niemiec w gospodarce światowej charakteryzuje w świetnym i wszechstronnym ujęciu p. Mieczysław Sokołowski, radca handlowy poselstwa polskiego w Berlinie; rolę Rosji — p. Wacław Fabierkiewicz, jeden z najlepszych w Polsce znawców sytuacji ekonomicznej Rosji. Przegląd literatury i prasy politycznej, oraz bogata kronika i bibliografia dopełniają całości tego zeszytu. Ostatni zeszyt „Przeglądu Politycznego“, zarówno jak poprzednie świadczą o prawdziwie europejskim poziomie tego wydawnictwa, czego najlepszym dowodem jest wyjątkowe wyróżnienie go przez Instytut Francji w Paryżu, którego członek p. G. Lacour-Gayet, znakomity historyk francuski, przedstawił na publicznym posiedzeniu Akademii Nauk Moralnych i Politycznych zeszyt kwietniowy „Przeglądu Politycznego“, poświęcony zagadnieniom polityki kolonialnej, jako godny uwagi członków Akademii.

— **Nr. 18 „Wiadomości Literackich“** przynosi nowelę Josepha Conrada „Książę Roman“, osnutą na tle powstania 1830 r., w przekładzie Terezy Sapieżyny, artykuł J. N. Millera „Walka o nową kulturę polską“, wiersze An. Słonimskiego z mającego się niebawem ukazać tomu p. t. „Z dalekiej podróży“, korespondencję J. Hempla o teatrach moskiewskich, artykuł o nowej powieści Kellermanna, uwagi o wyborze poezji polskich w języku czeskim p. Kvapila, całą stronę sprawozdań z książek (Broniewski, Iwaszkiewicz, Więckowska), notatki, „Polska zagranicą“, anegdoty, teatr, plastyka, recenzje teatralne An. Słonimskiego, malarstwo W. Husarskiego, „Camera obscura“ i t. d. Numer zawiera 6 stron druku.

— **Nr. 9 „Kobiety w Świecie i w Domu“** podaje śliczne modele letnich sukien, bielizny i sukienek dzieciennych i uczy jak je przyozdobić samej. Przepisy gospodarskie i rady praktyczne jak zwykle bardzo wartościowe, oraz tablicę kroju i arkusz wzorów znajdują też Czytelniczki w tym numerze.

ZE ŚWIATA.

— **Ile kosztowała wojna światowa!** Parlamentarzysta amerykański, Victor L. Berger, w wielkiej mowie, wygłoszonej w Izbie deputowanych w Waszyngtonie, przedstawił „majątkowe wyniki“ wojny światowej. Ostatnia wojna była największym nieszczęściem, jakie kiedy nawiedziło białą rasę. Kosztowała 400 miliardów dolarów. Za te pieniądze można było każdej rodzinie w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie, w Anglii, Francji, Belgii, w Niemczech, Rosji i Austrii dać dom wartości 2.500 dolarów ze sprzętami i ogródkami. Przy takim uniwersalnym prezencie jeszcze zostałoby dosyć pieniędzy na zbudowanie w każdym mieście tych wszystkich krajów, licząc ponad 20.000 mieszkańców: szkoły za 10 milionów dolarów i biblioteki za 5 milionów dolarów. Dalej możnaby było tylko za 5 procent pozostałej sumy utrzymać 125.000 nauczycieli, dając im tysiąc dolarów pensji, oraz 125.000 pielęgniarów, uposażonych takż pensją. Czy to wszystko? Bynajmniej. Po dokonaniu tego wszystkiego zostałoby z tych 400 miliardów dolarów, wydanych na ostatnią wojnę, tyle jeszcze

pieniędzy, że moglibyśmy za nie kupić całą Francję i Belgię, ze wszystkimi, co posiadają wartościowego od kościołów do tramwajów. Bo czy kto zdaje sobie sprawę z ogromu 400 miliardów dolarów? Jeżeliby tę sumę stopić na sztaby czystego złota, ważyłyby one 800 milj. klg. Dla przewiezienia tych milionów kilogramów trzeba użyć 80.000 wagonów, czyli 1.600 pociągów po 50 wagonów każdy. Tyle wydały państwa, aby miliony ludzi uśmiercić lub na całe życie okaleczyć, a postęp cywilizacji i kultury cofnąć o dziesiątki lat wstecz.

— Odwróć szarańczę lub skorpioną. Trafny wybór ocali twego ukochanego... a jeżeli przecucie omyli cię... gmach Wielkiej Opery wyleci w powietrze, i my wszyscy legniemy pod jego gruzami!

Z filmu „Upiór w Operze“.

RADIO.

Program na środę 5 maja r. b.

WARSZAWA 17.30 Koncert; 18 Wykład; 18.30 Koncert; 19 Wykład; 19.20 Wiadomości rolnicze; 20 Koncert (wyjątki z oper).
BERLIN (505, 576, 1300) 16.30 Koncert dla dzieci; 19.30 Rigoletto op. Verdiego transp. z Opery Berlińskiej.
WROCŁAW (418, 251) 16.30 i 22.25 Koncerty; 20.30 Tańce.
HAMBURG (392.5) 20 Operetka.
KRÓLEWIEC (463) 11.30, 16.15; 19.45 i 22 Koncerty.
KÖNIGSWURSTENHAUSEN (1300) 19.30 Program berliński.
LIPSK (452) 20.15 Koncert.
MONACHIUM (485) 18 Koncert; 18.30 Don Juan op. Mozarta.
MÜNSTER (410) 13.15 i 21.45 Koncerty.
MEDJOLAN (320) 21 Koncert.
BARCELONA (462) 22.10 i 22.40 Koncerty.
PRAGA (368) 20.02 Koncert.
OSŁO (382) 20 i 22.15 Koncerty.
RZYM (425) 20.40 Koncert.
STOKHOLM (427, 1350) 20 Kabaret.
TULUZA (430) 20.45 Koncert.
BERN (435) 20 Koncert.
ZURYCH (515) 20.15 Koncert symfoniczny.
BRNO (—) 19, 20 Koncerty.
WIEN (530) 16.15, 19 i 21.15 Koncerty.
BUDAPESZT (546) 17 Ork. cygańska; 20.30 i 22 Koncerty.
HILVERSUM (1050) 17.40 i 20.50 Koncerty.
LONDYN-DAVENTRY (365 — 160) 11 Koncert; 13, 16 15, 17.15, 18 Koncerty; 19 Big Ben; 20 Opera; 22 Koncert; 23 Tańce.

RADIO—MAJERAN

Kalisz, ul. Babina I.

Wielki wybór części do budowy odbiorników, dokładne schematy i opisy, szwedzkie komplety do montowania **Baltic**.

Odbiorniki **Aeriola** 1—2 i 3 lampowe działające bez akumulatorów — odbiór na głośnik wszystkich stacji europejskich. Odbiorniki **Natawis** 4 lampowe. **Baltic-Stabilidyn** 5 lampowe, **Tela** 6 lampowe, **Hardy-Auto** 6 lampowe, **Ultradyne** 8 lamp.

Głośniki **Falco**, **Hilophon**, **Mellavox**, **Brown**, **Amplion**, **Radioglob**, **Clariton**. Lampki katodowe **Philips**, **P. T. R. Tungram**, **Marconi-Osram**.

Baterie anodowe zawsze świeże, zwykłe i do ładowania, akumulatory 2 i 4 volt. **Ładowanie akumulatorów**. Naprawa odbiorników.

Porady fachowe bezpłatnie.

Prenumerata i pojedyncze numery „**RADIO AMATORA**“ i „**RADJOFON**“.

363

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Horoskopy meteorologiczne na lato.

Meteorologowie niemieccy przepowiadają, że lato w tym roku będzie przeważnie gorące. Poprzedzi je chłodna wiosna. Koniec kwietnia ma być okresem zmiennej pogody i opadów, poczem nastąpi gwałtowny spadek temperatury.

Zimno w połączeniu z deszczem trwać ma do 10 maja. Potem powolne podniesienie się temperatury i bardzo piękna pogoda do 15 maja. Lecz już od 15 ponowne opady i pogoda bardzo zmienna. Pomiedzy 20 a 25 maja dotkliwie zimno z znacznymi przymrozkami. Dopiero od 25-go stopniowe podwyższenie się temperatury przy jednoczesnych deszczach.

Pierwszy okres czerwca wskazuje to samo: ciepło i deszcze, a od 10 do 16 skłonność do silnych burz. Koło 20 piękna, sucha pogoda i bardzo silne upały, pod koniec miesiąca pogoda zmienna.

W pierwszej połowie lipca znów to samo: wielkie upały i skłonność do burz. W połowie krótkie oziębienie, pod koniec znów piękna pogoda, susze i wielkie upały.

Po pierwszych dość chłodnych dniach sierpnia, nastąpi najgorętszy dzień w roku około 5 lub 6 sierpnia. Potem znaczne oziębienie i ustawiczne opady aż do 20. Pod koniec miesiąca pogoda poprawi się i wróci wielkie upały.

Pierwsza połowa września pogodna i ciepło, druga deszczowa i chłodna.

Październik zapowiada się pięknie i pogodnie.

Reasumując, spodziewać się możemy chłodnej wiosny, gorącego, ale zmiennego lata z burzami i czerwcowymi deszczami, a pięknej jesieni.

Hodowla koni.

W prasie rolniczej od dłuższego czasu mnożą się wzmianki, że hodowla koni się nie opłaca. Faktycznie obliczono ściśle, że wychów konia u szlachetnego kosztuje od 800 do 1000 złp. — Główną rolę tu gra trzymająca się wysoko od kilku lat cena owsa, a obecnie można kupić dobre konia do pracy za 300—400 złp., chłopskiego zaś „chmyza“ nawet koło 100 złp. Skutek tego jest ten, że w wielu folwarkach, a także i gospodarze małorolni ograniczają stanowienie klaczy bardzo silnie.

Na obecną podaż materiału koniowego wpłynęły w pewnym stopniu: zmniejszenie inwentarza pociągowego przez większą własność, która coraz częściej stosuje traktory, utrudniony zbyt do Niemiec — przed wojną płacono w Prusach za konia bardzo dobrze — wreszcie licytacje koni wojskowych, które częstokroć po bardzo niskiej cenie dawały materiał wprawdzie nie hodowlany, ale użytkowy, zdolny do pracy na kilka lat. Można jednak przewidywać, że w niedługim czasie ceny znów się podniosą i zostanie osiągnięta pewna równowaga, która pozwoli hodowcy, naprawdę — produkować dobry materiał zarówno hodowlany jak i użytkowy.

Nie małe znaczenie będą miały zakupy czynione przez wojsko, które do roku zeszłego opierało się przeważnie na materiale sprowadzonym z zagranicy. Oczywiście będą tu przez parę lat zachodzić różne kolizje i niezadowolenia, bo, otwarcie to powiedzieć należy — obecne „remonty“ krajowe wiele przedstawiają do życzenia. Jeszcze z końmi do trenów i artylerji jest pół biedy, zato konia kawaleryjskiego jest bardzo mało i niestety są wypadki, iż konie nabyte do pułków w roku zeszłym już w tym należy brakować. Nie jest to jednak dowodem, że „koni kawaleryjskich w Polsce kupować nie należy“. Przez stosowanie odpowiedniej polityki hodowlanej (nagradzanie specjalnie na wystawach koni o typie wierzchowinny) i przez umożliwienie należytemi cenami zakupu odpowiedniego chowu tychże — w przeciągu kilku lat można dojść do zupełnie poważnych rezultatów.

A. P.

Dyrekcja Główna Związków Żeńskiego i Męskiego Z PRAWAMI SZKÓŁ PAŃSTWOWYCH

podaje do wiadomości, że zapisy do wszystkich klas (do 8-jej za zezwoleniem Kuratorjum) przyjmuje kancelarja, ul. Kościuszki 17, III piętro, w godzinach od 8-jej do 1-jej i od 4-jej do 5 1/2-jej.

Przy zapisie wymagane są: metryka, świadectwo szczepienia ospy i 10 zł. wpisowego.

Opłata w roku szkolnym 1926/27 wynosić będzie miesięcznie: w kl. wstępnej 20 zł., w kl. I-jej i II-jej 25 zł., w kl. III-jej i IV-jej 30 zł., w kl. V-jej i VI-jej 40 zł. i w kl. VII-jej i VIII-jej 45 zł.

560

Dyrektor (—) M. MAKAREWICZ.

Piekarnia

z mieszkaniem i sklepem od zaraz do wynajęcia w Sieradzu, przy szosie Kaliskiej № 81, naprzeciw dworca kolejowego.

Wiadomość na miejscu u gospodarza Wł. Tylińskiego. 585

CHCESZ SIĘ UCZYĆ? napisz: Do „Kancelarji Kursów GRACJANA PYRKA“, Warszawa, Świętokrzyska 17, a wysłane Ci będą DARMO odnośne wskazówki i rady. 223 583

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Wrocławskiej Nr. 35, ogłasza, że w dniu 14 maja 1926 r. od godziny 10 z rana w Kaliszu przy ulicy Stawiszyńskiej pod Nr. 1, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: trzech koni, bryczki, maszyny do sieczki, fortepianu, mebli e. t. c. należących do Adama Bogackiego, ocenionych na 1410 zł., na zaspokojenie pretensji Klary Szmydowej i innych.

Na zasadzie art. 1070 ust. post. cyw., licytacja może być rozpoczęta i niżej szacunku.

Kalisz, dnia 23 kwietnia 1926 r.

Komornik Sądowy (—) J. Motylewski.

OBWIESZCZENIE.

Do № 345.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Kalisza w myśl § 82 Ustawy niniejszem zawiadamia, że niżej wymienione nieruchomości w Kaliszu, Sieradzu, Kole, Wieluniu i Zduńskiej-Woli, obciążone pożyczkami Towarzystwa za zaległe raty będą sprzedane przez publiczną licytację przed niżej wymienionymi notariuszami w Kaliszu, Sieradzu, Kole, Wieluniu i Zduńskiej-Woli.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne dołączone zostały do odpowiednich ksiąg hipotecznych i mogą być przejrane w kancelarii hipotecznej przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu i kancelariach hipotecznych Sądów Pokoju m. Kalisza, Sieradza, Koła, Wielunia i Zduńskiej-Woli.

Wadium licytacyjne winno być złożone w gotówiznie.

№ hipoteczny	NAZWA ULICY	Nieruchomości obciążone pożyczką Towarzystwa z której część nie-umorzona w ter- minie licytacji wy- nosić będzie		Zaległość oprócz % i kosztów wy- nosić będzie, w terminie licytacji		WADJUM (kaucja)	Licytacja rozpocznie się od sumy	W KANCELARJI	DATA o godzinie 11-tej przed południem
		Zł.	gr.	Zł.	gr.				
	w Kaliszu							Notariuszów:	1926 rok
549-550	Wrocławska	37134	91	3792	86	5715	57150	F. Bruśnickiego	14 lipca
167	Św. Stanisława	22514	87	3381	12	3465	34650	J. Dzierzbickiego	14 „
43-44-45	Warszawska	16082	05	1965	15	2475	24750	A. Rudzkiego	15 „
501	Plac Kilińskiego	40546	26	3607	20	6340	63400	W. Cybulskiego	15 „
630	Asnyka	2631	61	409	04	405	4050	S. Bzowskiego	15 „
609 J № 3	Majkowska	12280	84	1292	—	1890	18900	S. Bzowskiego	16 „
795	Dobrzecka	6237	89	612	24	960	9600	J. Dzierzbickiego	16 „
819	T. Kościuszki	11501	10	1204	—	1770	17700	W. Cybulskiego	19 „
721-739	Podgórze	1559	47	210	56	240	2400	A. Rudzkiego	16 „
62/1254	Fabryczna	3801	21	464	49	585	5850	W kancelarii wydziału hipotecznego przy Są- dzie Pokoju m. Kalisza przed Notariuszem E. SIKORSKIM	20 „
	w Sieradzu								
165/253	Wartka	5750	55	702	69	885	8850	W kancelarii wydziału hipotecznego przy Są- dzie Pokoju m. Sieradza przed Notariuszem J. ŁEMPICKIM	20 lipca
	w Kole								
284 I K	Grodzka	974	67	119	10	150	1500	W kancelarii wydziału hipotecznego przy Są- dzie Pokoju m. Koła przed Notariuszem S. Janowiczem	21 lipca
	w Wieluniu								
246/249	Kaliska	7992	29	1117	29	1230	12300	W kancelarii wydziału hipotecznego przy Są- dzie Pokoju m. Wielunia przed Notariuszem W. RÓŻYCKIM	22 lipca
17/121	„	4386	01	415	02	675	6750	W. Różyckim	22 „
256/259	Gaszyńska	1949	34	183	76	300	3000	W. Różyckim	22 „
	w Zduńskiej-Woli								
503	Złotnickiego	24951	54	2706	96	3840	38400	Przed Notariuszem w kancelarii hipotecznej w Zduńskiej-Woli K. ROKOSSOWSKIM	23 lipca
549	Nowo-Szadkowska	5848	02	511	95	900	9000	K. Rokossowskim	23 „

Rada Zarządzająca SYNDYKATU ROLNICZEGO KALISKIEGO Spółki Akcyjnej

podaje do publicznej wiadomości, że w myśl § 18 statutu

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

odbędzie się w Kaliszu, w lokalu Związku Ziemiaków, przy ul. Stary Rynek Nr. 23, dnia 27 maja r. b., o godzinie 4-ej po południu, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Rady i wybór Przewodniczącego,
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia,
- 3) Przedstawienie przez Radę do zatwierdzenia bilansu za rok 1925, budżetu za rok 1926, oraz odczytanie sprawozdania Komisji Rewizyjnej,
- 4) Propozycja Rady w sprawie odłożenia 4-ej emisji akcji uchwalonej na poprzednim Zgromadzeniu,
- 5) Wybór 3-ch członków Rady Zarządzającej i 5-ciu Komisji Rewizyjnej,
- 6) Przekazanie Radzie Zarządzającej prawa kupna, sprzedaży i obciążania nieruchomości majątku Spółki,
- 7) Wnioski członków.

W razie, gdyby powyższe Zgromadzenie nie doszło do skutku, odbędzie się następne Zwyczajne Walne Zgromadzenie w drugim terminie, dnia 12 czerwca r. b., w tym samym lokalu i o tej samej godzinie. Zgodnie z § 31 statutu, powtórne Zgromadzenie będzie ważne, uchwały zaś jego prawomocne, bez względu na liczbę akcji, wyobrażanych przez uczestniczących w niem akcjonariuszy lub ich pełnomocników.

584

KALISKA MECHANICZNA FABRYKA

Ogrodzeń Drucianych i Tkanin Metalowych

I. KARDOLIŃSKI,

KALISZ,

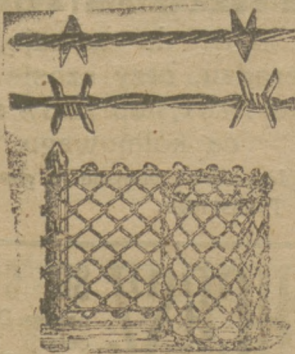
ul. Nowo-Lipowa 27.

Poleca po cenach najniższych:

KOMPLETNE OGRODZENIA
SPLITY

TKANINY

DRUT KOLCZASTY
SKOBEŁKI i t. p.

536

NAWOZY SZTUCZNE

CEMENT PORTLANDZKI

WAPNO BUDOWLANE CZĘSTOCHOW.

TEKTURĘ SMOZOWCOWĄ (PAPA)

SMOŁĘ NA DACHY

WĘGLE GÓRNOŚLĄSKIE

z głębokich kopalń KONCERNU OROGRESS.

POLECA:

hurtowo i detalicznie

na korzystnych warunkach

po cenach konkurencyjnych

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE

„W. WASZAK”

Kalisz, Majkowska 10, tel. 311.

SKŁADY: przy ul. Majkowskiej 10,

Poprzeczno-Dobrzeckiej 1

i przy kolei z wł. boczną, tel. 96.

330

Ornaty, kapy, chorągwie, stuły, sztandary kościelne i dla stowarzyszeń itp.

rzeczy w zakresie haftów kolorami, złotem, srebrem i białym haft wykonywa artystycznie i tanio Przytułek Sierot „Opatrzności Boskiej” w Kaliszu, przy ulicy Skarszewskiej № 4.

313